

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120.—
za pol leta " " " 60.—
za četrt leta " " " 30.—
za en mesec " " " 10.—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 216.—
mesečno " " " " 18.—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15.—
v inozemstvu " " " " 35.—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Gene Inzeratom:
Enostolna petina vrsta malih
oglasov po K 4.— in K 6.—
veliki oglasi nad 45 mm višine
po K 8.—, poslana lista
po K 12.—
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvenredno
ponedeljka in dneva po prazniku
ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev 7563, praško in dunaj. 24.797

Naš odgovor.

Umestno je, da od časa do časa povemo svojim političnim nasprotnikom brez ovinkov vso resnico in označimo odkrito in moško svoje stališče. Včerajšnji »Slovenski Narod« nas s svojim člankom: Kako je na klerikalnih shodih? k temu naravnost izziva. »Slov. Narod« se je zavedel svojega življenjskega poklica in je zatulil na energičen odpor proti »klerikalizmu«. Kadar se je liberalizmu slabo godilo, je postavil v ospredje edino idejo, ki jo je v teku svojega neslavnega reakcionarnega življenja v dobi parlamentarnega življenja gojil, to je boj proti »klerikalizmu«. In liberalizmu se danes kljub temu, da je v vladi in da je ves vladni aparat v njegovi službi, slabo godi. Štiri leta ima državno oblast v rokah, v parlamentu si je z nasiljem, ki je brez primere v zgodovini parlamentarizma, zagotovil absolutno vladno, v celotno državno upravo je vpeljal strankarski režim. Vse predpogoje je imel v rokah, da pokaže svoje državniške zmoglosti in ustvari z velikopotezno gospodarsko, socialno in politično zakonodajo podlago za splošno blagostanje in zadovoljnost državljanov. In kaj spričuje o njem štiriletna doba njegovega vladanja? To, kar priča o liberalizmu v vseh parlamentarnih državah.

Za vladno liberalizma v vseh parlamentarnih državah je bilo značilno najhujše reakcionarstvo na vseh poljih državnega življenja. V gospodarskem oziru je bil zvesti zagovornik in spremljevalec kapitalizma. Bankokracija je plod njegovega političnega delovanja. Bankokrati so bili in so še danes v vseh državah njegovi najzvestejši pristaši, pa tudi njegovi krušni očetje. Ali naj mar našemu liberalizmu pokličemo v spomin cvetočo dobo njegove nacionalizacije in ga spomnimo na alimentacije, ki jih je dobival v tej eri? Tak je bil in je liberalizem povsod, zato se tudi čudimo, kako so zadnje bančne afere mogle vzbuditi toliko prahu. Nič manj reakcionarnega se ni pokazal v socialnem oziru. Bil je najhujši nasprotnik socialnih reform. Socialne stranke so mu morale v ljutih parlamentarnih in izvenparlamentarnih bojih vsak napredek v socialni zakonodaji naravnost izsiliti. Toliko je socialna zakonodaja napredovala, kolikor so bile stranke s socialnim programom močne, da so ga k popuščanju prisilile. Liberalizem je tudi povsod pobijal politične pravice ljudstva. Ko je SLS razvila zastavo splošne in enake volivne pravice za moške in ženske tako za državni kakor deželni zbor, je našla v našem liberalizmu doma in na Dunaju najhujše nasprotnike. To je naravno. Liberalizem se opira na kapital in buržoazijo, zato mora po svojem bistvu pobijati najširšo soudeležbo ljudstva na javnem življenju. Liberalizem je le vršil svoj naravni reakcionarni posel, ko je preprečil žensko volivno pravico, ki jo je SLS za časa svoje kratke trimesečne vlade v Belgradu priborila slovenskemu žensktvu za naše občinske zastope.

Ne bi pa podali prave podobe liberalizma, ko ne bi pokazali na njegov glavni karakteristikum: liberalizem je vsekdar kulturnobojev. Svoje reakcionarstvo zakriva s tem, da je najglasnejši v boju proti takozvanemu »klerikalizmu«. In v svoji nudi uri se je spomnil tudi naš liberalizem, katerega zgodovina je nepretrgana veriga v boju proti kakršnemukoli napredku, da je morda zanj protiklerikalni pohod začasno še edina rešilna bilka. Kakor njegov bratec v Bambergovih tiskarni, tako špekulira tudi »Slovenski Narod« na instinkte svobodomiselnih mase, ki tudi v kritičnih in hudih časih kolikortoliko reagira, če le zasliši besedo »klerikalizem«. Meni, da bo ta čudotvorna beseda podaljšala vsaj za nekaj časa slovenskemu liberalizmu bedno življenje.

Greh jugoslovanskega in slovenskega liberalizma, ki je po prevratu odgovoren kot državna stranka za vso državno politiko, so pa tako veliki, da slovenskega liberalizma in njegovih priveskov ne bodo rešile vse njegove kulturnobojne alure. Kdo je odgovoren za vse takozvano državno gospodarstvo, ki se javlja že tako pogubonosno v vsem privatnem gospodarstvu? Kdo je uničil našo valuto? Ko pod-

pisujejo amerikkansko posojilo, reagira züriska borza s tem, da pada naša krona? Kdo je odgovoren za upravno korupcijo in pa tudi za bežino stanje državnega uradništva? Kdo je odgovoren za nove železniške tarife, ki imajo poleg vse druge naravnost blazne gospodarske politike v spremstvu novo naraščajočo draginjo? Kje imate kako sled smotrene socialne zakonodaje? In ali naj govorimo o notranje-političnem položaju v naši državi? Liberalizem je storil vse, kar je sploh mogel, da je zanesel kar največje nezadovoljstvo med zveste državljane.

In sedaj bomo odgovorili, kaj govorimo na »klerikalnih« shodih. Treba pa konstatirati, preden meritno odgovorjamo, da v Sloveniji »klerikalne« stranke, in potemtakem tudi »klerikalnih« shodov sploh ni. V vseh modernih parlamentarnih državah se je strankarsko življenje diferenciralo po raznih vidikih. So stranke, ki so potisnile v ospredje gospodarske momente, druge gospodarsko-socialne, zopet druge državnopravne ali strogo politične. Ni je pa stranke v nobeni moderni parlamentarni državi, ki se ne bi predvsem orientirala po svetovnem nazoru. Celoten program stranke — pa naj bo že katerakoli — bazira idejno na gotovem svetovnem naziranju kot svojem zadnjem počelu. Če se smejo politične stranke z ozirom na svetovni nazor naslanjati na historični materializem ali ateistično svobodomiseltvo — in to se ujema pri socialni demokraciji in buržuaznem liberalizmu — in če te politične stranke iz tega filozofskega ozadja črpajo orientacijo za vse svoje politično javno delo, kdo more oporekati, če si tudi krščansko ljudstvo ustvari svojo politično stranko, katere idejne podlage so krščanstvo in njegovi filozofski temelji. Da je krščanstvo tudi svetovni nazor, kdo more to tajiti? Kdo bi mogel oporekati, da si pristaši tega svetovnega nazora ustvarijo politično stranko in skušajo v parlamentarni državi in na parlamentarnih tleh priboriti uveljavljenje programa in idej, ki izvirajo naravno iz tega svetovnega nazora? In taka stranka je SLS. Nič več in nič manj. Njen celoten gospodarski in socialni program temelji v svoji zadnji osnovi na krščanskih idejah. SLS je strogo politična stranka, njen program je pa zasidran v idejah krščanstva.

Kako je torej na »klerikalnih« shodih? Kaj govorimo na shodih SLS? Na svojih shodih oznanjujemo predvsem svoj program in njegove idejne temelje. V gospodarskem oziru smo protikapitalistična stranka, v socialnem oziru socialistična, v političnem pa strogi avtonomisti. Ker spoštujemo osebno svobodo, zahtevamo samoodločbo in samovlado tudi ljudskega organizma, ki se naj izživila v najširših samoupravah. Logično moramo biti najhujši nasprotniki centralizma. V teh programnih točkah se krijemo s strankami v drugih državah, ki temelje idejno na istih osnovah, to sta nemški Centrum in laška Ljudska stranka. V verskem oziru priznavamo paritetno državo, in zato zahtevamo za pripadnike posameznih veroizpovedanj popolno svobodo, logično in vzgojo otrok v smislu veroizpovedanja staršev. Kot politična stranka hočemo to tudi s političnimi sredstvi doseči in uveljaviti.

Kaj govorimo na svojih shodih? Naravno moramo pobijati režim, ki se krije s politično organizacijo liberalizma. In ta režim pomenja gospodarsko kapitalizem, socialno zatiranje delavnega ljudstva, politično in državnopravno nasilno utesnitev svobodnih ljudskih sil. V verskem oziru pomenja sedanji režim sistematično omejevanje verske svobode in verske avtonomije.

Liberalizem naj vzame na znanje, da pojdemo za te ideje z vso silo v boj. Ljudstvo razumeva ta boj in se oklepa stranke, ki se bojuje za njegovo gospodarsko, politično in versko svobodo. To boli buržuazni liberalizem in kliče birača in hudiča na zagovornike pravic ljudstva.

Liberalizem in celotno svobodomiseltvo ni bilo nikdar odkrito. S prikritim vizirjem je vodilo vsikdar svoj boj. In tako tudi pri nas vodi svoj boj proti ljudstvu in njegovi svobodi pod krinko boja proti »klerikalizmu«. To geslo je pa pri nas sa-

mo še strašilo za buržuazno inteligenco. Naj na nas siplje žveplo in ogenj, naj nam očita protidržavnost in separatizem, nas kot svobodne državljane in načelno orientirane ljudi vse to prav nič ne gane. Ponavljaja se do pičice natanko zgodovina ujedinjenja nemške države. Tudi nemškemu liberalizmu so bili katoličani, združeni v politični stranki nemškega Centra, protidržaven element, separatisti in izdajavci. Berite samo zgodovino kulturnega boja na Nemškem. Danes je ravnoista stranka rešiteljica in glavna opora nemške države. Centrum je šel skozi preganjanje in najhujši boj do svoje zmage. Tako bo

tudi pri nas, liberalizem nas pri tem ne bo nikdar zavrl.

Še nekaj! »Slov. Narod« kliče jugoslovanski fašizem na boj proti naši stranki, Slovensko svobodomiseltvo zagotavlja, da imamo tudi proti tem podpornikom kapitalizma pripravljen protilek. Slovenija ni macedonija. Če hočete izzvati državljansko vojsko, jo boste imeli. Vzemite pa na znanje, da trpeči del v tem boju ne bo SLS. Za teror v Sloveniji ni prostora.

To je naš odgovor! Slovenski liberalizem naj vzame to blagohotno na znanje. Dr. K.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 5. julija. (Izv.) Na današnji dopoldanski in popoldanski seji narodne skupščine je bilo v dčorani tako malo poslancev, da je izgledalo, da zboruje kak parlamentarni odbor in ne plenum narodne skupščine. Poslanci so bili večinoma v klubih, kjer so razpravljali o raznih vprašanjih. Zaradi tega je bila današnja seja parlamenta precej dolgočasna in debata o državnem proračunu je bila le malo zanimiva. — Predsednik dr. Ribar otvori današnjo sejo narodne skupščine ob desetih in pol dopoldne. Pred prehodom na dnevni red daje minister za narodno zdravje Vilovič pojasnila na vprašanje posl. Kranjca (Jugoslovanski klub) glede odredb, da se ne zatvorijo javne bolnišnice v Sloveniji. Minister veli, da je vse ukrenil, da se zatvoritev bolnišnic prepreči. Vendar pa je prisiljen prepovedati sprejem onih oseb, ki niso absolutno navezane na bolnišnice in ki se lahko zdravijo doma. — Zbornica preide nato na dnevni red: nadaljevanje debate o proračunu. Kot prvi govornik nastopi posl. dr. Vasil Popovič (zemljoradnik), ki pravi, da se je sedanji parlamentarni sistem preživel in da ga je treba zamenjati s profesionalnimi zastopniki. Izjavlja, da bo glasoval proti predloženemu proračunu, ker nima zaupanja niti v vladno niti v finančno politiko vlade. Posl. Stjepan Barič (Jugoslovanski klub) kritizira politiko sedanje vlade in vojsko, zatrjuje, da vlada sploh še ni ničesar naredila za narod. Napada kabinet in vladno politiko, ki podpira sokolstvo. Pri tej priliki hvali Orle. Govori tudi o politiki Stjepana Radića in veli, da je Radić največ škodoval Hrvatim, ker nastopa z demagoškimi ekstremi, kar se najbolje vidi iz njegove zahteve po

republikli, ki se ne ustvarja v parlamentu, ampak s silo. Radić ne misli resno o tem, ampak čaka, da mu njegove načrte izvrši kdo iz inozemstva. Današnjemu stanju pa je kriv tudi centralistični sistem, ki je začel v drugo skrajnost. Prišel je čas za sporazum, ki se mora izvesti tako, da se najprej izvrši revizija ustave in se potem odredi volitve. — Seja se prekine ob eni popoldne.

Popoldanska seja se otvori ob petih. Besedo povzame radikalec Aleksa Zujevič, ki razpravlja o celi vrsti nepravilnosti, ki jih je vlada zagrešila v proračunu. — Zemljoradnik Juraj Versalovič govori o davkih, trošarini in trošarinskih taksah in zahteva, da se vlada odloči čimprej za nove volitve. Treba nam je konsolidacije, da se more rešiti naše politično stanje. — Socialist Etbin Kristan protestira proti nezadostnemu številu poslancev pri sejah narodne skupščine. Njegove proteste podpirajo opozicijski poslanci, tako da mora predsednik dr. Ribar pozvati člane iz klubov, da pridejo v dvorano. — Prihodnja seja narodne skupščine je v četrtek.

Belgrad, 5. jul. (Izv.) Danes so bile v parlamentarnih krogih razširjene vesti, da bo načelna debata o državnem proračunu končana v soboto zvečer. Število prijavljenih govornikov je še zelo veliko. Na koncu današnje seje narodne skupščine se je prijavilo 14 govornikov. Ako se v soboto konča načelna debata o proračunu, pride v ponedeljek na vrsto razprava o 100 milijonov dolarjev, ki bo trajala ves prihodnji teden. V ponedeljek teden pa bi zbornica prešla v podrobno debato o zakonskem načrtu glede državnega proračuna, ki bi trajal ves tretji teden.

Delo naših poslancev.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) V imenu Jugoslovanskega kluba je stavil poslanec dr. Ante Dulibič vprašanje na ministra za kmetijstvo Puelja glede škode, ki jo je prizadela suša sredi junija v Popovih in 12 drugih krajih dubrovniškega okraja. V svojem vprašanju naglašja, da so v teh krajih vremenske nepravilnosti zadnja tri leta uničile vso letino, vlada pa ni doslej še ničesar storila za obubožano prebivalstvo, vsled česar zahteva, naj se določi komisija, ki bo ocenila škodo, da se podvzame potrebna akcija za prehrano prebivalstva in da se dajo potrebna sredstva za obdelavo zemlje v prihodnjem letu. Prično naj se tudi prepotrebna javna dela, da bo moglo ljudstvo dobiti zaslužka.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Poslanec Žebot in tovariši so stavili vprašanje radi obsodbe orožniškega stražmojstra Dobaja v Sarajevu, ki ga je obsodilo vojno sodišče na 10 let ječe, ker je v službi ustrelil nekega izzivca. V vprašanju se naglašja, da vojno sodišče ni hotelo zaslišati predlaganih prič.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Na vprašanje poslanca Žebota je odgovoril mi-

nister za pošto in brzojav, da bodo poštni poduradniki in sluge dobili za poletje in zimo službeno obleko in obuvalo.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Minister za narodno zdravje je odgovoril na vprašanje poslanca Stanovnika radi bolnišnic v Sloveniji, da je nakazal 2 in pol milijona Din za bolnišnice v Sloveniji.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Na vprašanje poslanca dr. Gosarja glede razpusta ozir. premestitve delavnice vojaških oblek in vojaških skladišč v Vevčah pri Ljubljani je odgovoril vojni minister, da ostanejo delavnica in skladišča samo pod tem pogojem v tem kraju, ako bodo civilne oblasti dale za delavnico primerno poslopje na razpolago.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Poslanec dr. Gosar je vložil na zunanjega ministra vprašanje radi odškodnine izseljencem iz Primorja, ki so sedanji naši državljani. Poslanec dr. Gosar vprašuje ministra, v kakem položaju je vsa zadeva in zakaj se še dosedaj niso podvzeli potrebni koraki, da bi se dosegel sporazum z italijansko vlado v tej stvari.

kluba so ostro pobijali te neosnovane napade na koroške trpine. Povdarjali so, da so slovenski koroški duhovniki za plebscita delali z največjo vnmemo za narodno stvar.

FAŠISTI IZGUBE ŠTIPENDIJE?

Belgrad, 5. julija. (Izv.) »Videlo« javlja, da bo vlada razpustila Narodno obrano in ji ustavila državno podporo.

Naroden škandal!

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Poslanci Samostojne kmetijske stranke so povodom včerajšnjega govora poslanca Škulja v narodni skupščini silno napadali koroške duhovnike. Poslanec Drogenik in demokrat Wilder sta klicala, da je prav, ako trpe slovenski koroški duhovniki in begunci pomanjkanje. Poslanci Jugoslovanskega

Sedanji protidržavni režim.

Govor posl. dr. Josip Hohnjeca v narodni skupščini dne 30. junija.

(Konec.)

Strašni davčni vijak.

Lep poklon je napravila vlada s predloženim zakonom o julijski dvanajstini narodu, zlasti ubožnim slojem s povišanjem taks in pristojbin, s čimur se že itak dovolj težki zakon o taksah in pristojbinah z dne 27. junija 1921 še poslabša. Povišanje znaša povprečno 100 do 200 odstotkov. Takse so n. pr. takole povišane: od 2 Din na 3 Din za vse pismene prošnje in vloge; od pol Din na 1 Din za vse priloge; od 5 Din na 10 Din. za vsa izpričevala in potrdila oblastev in privatnih oseb; za vse pismene odločbe, odloke in obvestila administrativnih oblastev; za vse pritožbe zoper odločbe nižjega administrativnega državnega ali ekonomskega oblastva višjemu oblastvu. Za kupne in prodajne pogodbe premičnin od 1 odstotka na 2 odstotka, nepremičnin pa od 5 odstotkov na 6 vrednosti. Za zakupne pogodbe, s katerimi se dajo komu nepotrošne stvari v uporabo za gotov čas in določeno ceno, od 1 odstotka na 2 od vrednosti zakupa. Za pritožbe državnemu svetu zoper postopanje administrativnih oblasti in zoper ukaze ali volitve vobče od 10 Din na 20. Za hranjenje oporoke pri sodišču, za sestavo oporoke pred sodnikom od 50 na 100 Din. Številne in velike povišbe raznih tarifov pri carinskem postopanju, kar bo povzročilo podražitev blaga i. t. d. Sistem taks in pristojbin je socialno krivičen, ker ne zadene samo imovitih, marveč v isti meri tudi siromašne, in ker ne pozna ne diferenciacije ne progresije po stvari. In sedaj se povišujejo večinoma samo tiste takse, ki težko zadevajo nižje, siromašne sloje. Ti sloji si bodo dobro zapomnili one stranke, ki so povzročile in odobrile to povišanje.

Kako hudo zadevajo takse in pristojbine vse, osobito nižje sloje ljudstva, dokazujejo številke o iznosu tega davka. Dočim so po uradni izjavi gospoda ministra dale takse leta 1919. 18 milijonov dinarjev, so leta 1920. dale 81 milijonov dinarjev, leta 1921. pa 227 milijonov dinarjev. Po sedanjem povišku bodo dale še veliko več na škodo vseh stanov, zlasti pa delavskih in kmetijskih slojev. Trošarina je porastla od 19 milijonov Din v letu 1919. na 377 milijonov Din leta 1921., carinski prihodki pa od 111 milijonov leta 1919 na preko 1 milijarde dinarjev leta 1921. Tako finančna uprava eksploatira narod, zlasti delavstvo in siromašno ljudstvo. Vlada pa niti ne misli na to, da bi reformirala naš davčni sistem, v katerem je toliko orijentalnih elementov, ter ga postavila na moderni temelj socialne pravičnosti. (Poročevalec dr. Slavko Šečerov: »Vlada misli o tome.«) Potem pa misli zelo počasi. Vi mislite samo na to, kako bi povišali stare davke in povečali stare postavke, ne mislite pa na to, da bi reformirali davčni sistem v zmislu socialne pravičnosti. (Poslanec Tadić: »Izradjen je več nacrt novog poreskog sistema.«) Ta nacrt poznate samo Vi, mi in narodna skupščina sploh pa ne. Menda imate Vi tajne zveze s finančnim ministrom, ki jih mi nimamo.

Vlada se dosledno in trdovratno obotavlja izvesti izenačenje davkov in davčnih zakonov po celi državi, kar je nujni postulat enakopravnosti vseh državljanov in kar je vlada že tolikokrat obljubila.

Brez ugleda v inozemstvu.

Naša finančna uprava je dosedaj gospodarila s samimi budgetnimi provizoriji ter skoraj 4 leta po ujedinenju ni prišla do tega, da bi uravnila upravo državnih dohodkov in izdatkov o gospodarskem načrtu, ki mora biti vsako leto vnaprej določen po posebnem zakonu. Gospodje ministri so bili v Genovi. Tam so slišali marsikaj dobrega in koristnega. Slišali so, kako se upravljajo res moderne kulturne države, v katerih se opaža velik napredek tudi v gospodarskem oziru. Slišali so, kako je treba voditi državno politiko v vsakem oziru, in sicer ne samo finančno politiko, ampak politiko vsake vrste. Tega ti gospodje ministri niso po svojem povratku v Beograd nič pokazali, kaj so se naučili, ampak v praksi vladajo in upravljajo našo državo kakor pred Genovo. S tako politiko je vlada pripravila naši državi izjemno stališče v koncernu evropskih držav, katero naši državi nikakor ne služi v čast in v povzdigo njene avtoritete in njenega kredita. Kako nizko taksirajo naš kredit kulturno, gospodarsko in denarno jake države, dokazujejo poniževalni in gospodarsko uničevalni pogoji za podelitev posojila naši državi. V pogovih »zlatega posojila« Blorove grupe more gospod finančni minister najbolje videti, kako finančni svet ocenjuje in honorira njegovo permanentno gospodarstvo z budgetnimi provizoriji.

Naš policijski režim.

Kakšen kredit in kakšno zaupanje pa uživa vlada v tuzemstvu, dokazujejo raz-

mere, ki postajajo od dne do dne vse gorje. Vlastodržci bi mogli razpisati javno vprašanje: »Kdo je zadovoljen v naši državi?« Odgovori, ki bi jih dobili, bi vladajoči gospodje dokazali, da je broj zadovoljnih omejen na tiste, ki imajo od sedanjega režima osebno korist. Vse druge je pognal sedanji na policaje in žandarje se opirajoči režim v vrste nezadovoljnih. Vlastodržci sicer omalovažujejo to dejstvo, pa bo prišel čas — in upamo, da je ta čas blizu — ko bo nezadovoljnost naroda pognala to gospodo z mest, katerih so se polastili iz vlastoželnosti in katerih se držijo v neukrotljivem vlastoljubju. Čimprej se bo to zgodilo, tem bolje za našo državo.

Spas države ni v bajonetih, o katerih je sam Bismark izjavil, da se more ž njimi učiniti vse, samo sedeti se ne more na njih. Države ne reši še toliki broj žandarjev, ki so s svojimi puškinimi kopiti povzročili že dovolj gorja. Države in njene-ega edinstva ne more rešiti fašizem, na katerega gotovi ljudje pri nas polagajo tolike nade. Da bi drznost, nasilnost in surovost mogle roditi kaj dobrega, to je izključeno. Naravnost škandalozno je, da se taka nasilnost ne samo tolerira, ampak podpira in plačuje. Kaj so ti plačani divjaški elementi počenjali v Plitvicah, v Zagrebu in po nekaterih krajih Dalmacije, je splošno znano. Znano je tudi vladi, ki pa ne stori koraka, da bi napravila tej divjaški predrznosti konec. Pred nekaj dnevi so fašisti z vednostjo državnih organov in Splitu preprečili dalmatinskim kmetom in zastopnikom gospodarskih krogov, ki so hoteli na velesemanj v Zagrebu, da se ukrcajo na ladjo. Seljake so zatvorili, njih vodjo pa povrh še pretepli. Kako dolgo še bodo smeli fašisti tuliti po ulicah in cestah, da je tisti, ki je proti njim, tudi proti državi? Kako dolgo bodo smeli pod toleranco in asistenco državnih organov napadati in pretepati državljane, ki so drugega političnega mišljenja? Oblasti, ki tako postopajo, je treba staviti pod obtožbo. Naj vlastodržci ne pozabijo na Goethejeve besede: »Die ich rief, die Geister, werd' ich nun nicht los«. Razmere, ki so vsled fašistovskega terorja zavladaile v Italiji, bi pomenile za našo državo nevarnost prve vrste.

Nasilje centralizma.

Gospodje vlastodržci stojijo na brutalnem stališču principa o sili. Življenjski element države po njihovih nazorih ni pravo, marveč sila. Gospodje niso pristaši prusizma in njegovih nasilnih tendenc ter bi bili užaljeni, ako bi se jim reklo, da se držijo parole, ki jo je zapisal pruski zgodovinar Traitschke v svoji »Politik«: »Sila je princip države, kakor je vera princip cerkve, kakor je ljubezen princip familije.« V praksi se pa vendar ravna po tem principu. (Posl. Tadić: »To je realen princip.«) Tako? Ako je sila proti sili realen princip, potem nimate pravice, da nastopate proti komunistom. Oni stavijo svojo silo proti vaši sili. Fundament države je pravičnost.

V naši državi vlada samovolja centralistov, ki se opirajo na silo, s katero razpolaga država. Kjer je centralizem, tam ni prave politične svobode. Države, ki so najmanj centralizirane, so države z največjo politično svobodo, kakor n. pr. Anglija, Zedinjene države, Švica itd. Kjer pa vlada centralizem, tam ni politične svobode v pravem zmislu. Tako je na Francoskem in istinito svobodoumni Francozi, kakor na pr. učenjak Berthelemy, obžalujejo, da se ni v Franciji spremenil politični sistem in da ni na mesto centralizacije stopila decentralizacija. Oni obžalujejo, da so Francozi še vedno zaprti v politični kletki, v katero jih je zaprl imperator Napoleon. (Stojan Protić: »Več prije Ljudevit XIV.«) Da, že poprej Ludvik XIV.

Kjer je centralizem in centralizacija, tam ni svobode. Centralizacija je strogo združena z birokratizmom in militarizmom; to troje pa ni v blagor naroda in ni v blagor države.

Razpust ljubljanskega občinskega sveta. Parcelacija Slovenije in Hrvatske.

Pri nas se ne upošteva ne svoboda posameznikov, ne občin in ne pokrajin. Kako gospodje okoli vlade spoštujejo avtonomijo in samoupravo naroda, se vidi iz tega, da so razpustili svobodno izvoljeni mestni zastop v Ljubljani, da so odstavili svobodno izbranega župana, ki ni bil demokrat, in postavili državnega komisarja. Tako se spoštuje pri nas svoboda avtonomije in samouprave. (Dr. Slavko Šečerov: »To je po avstr. zakonima.«) Dobro, dobro. Vi vladate po avstrijskih zakonih, a vedno nam očitate avstrijsčino. Vi ste tisti, ki vzdržujete v naši upravi avstrijanstvo. Na Hrvaškem pa vladate na temelju Bachovih patentov. (Razburjenje med vladnima strankama.)

Pokrajinam se ne da istinita in učinkovita samouprava. Zato je bilo treba državo razparcelirati, razparcelirati zlasti Slovenijo in Hrvatsko. (Vladinovi se razburjajo. Govornik po daljšem presledku nadaljuje.)

Tako se plemena v narodu vedno bolj in bolj odtujujejo med seboj. Neki za edin-

stvo navdušen list je ob priliki 4. vidovdana, od kar obstoji država, zapisal tele besede: »Režim, koji je ovaj Ustav stvorio, je svojom politikom ujedinjeni narod posle samo 3 godine razjedinio više, nego što je bio razjedinjen u doba tujjinskih vladavina!«

Da je tako prišlo, to je krivda sedanjega sistema, s katerim se vlada v naši državi. To je sistem centralističnega absolutizma, političnega pritiska, gospodarske nesposobnosti in finančnega diletantizma. Do vlade, ki tako vlada, nimamo zaupanja, zlasti ji ne zaupamo zastopniki hrvaškega in slovenskega naroda. Izjavljam, da bomo glasovali proti zakonu o julijski dvanajstini. (Ploskanje na desnici.)

DRŽAVNI SVET — SRBSKI

Belgrad, 5. julija. (Izv.) Vlada je sprejela poročilo iz Bleda, da predlaga kralj Aleksander za državne svetnike načelnika v ministrstvu za notranje stvari Mihajla Galovića, upokojenega poslanika Dimitrija Popovića, Ilijo Gjukanovića in dr. Marka Semarića. Vlada se strinja s to kandidaturo. Radikal. klub pa je proti kandidaturi dr. Semarića, demokrati so pa proti Radulu Jovanoviću in so prijavili svoje protikandidate. Vladne skupine so imele danes dopoldne sejo, na kateri so razpravljale o imenovanju državnih svetnikov.

PROVIZIJSKO POSOJILO.

Belgrad, 5. julija. (Izv.) Usoda posojila v znesku 100 milijonov dolarjev še vedno ni jasna. Nekateri radikali pod vodstvom dr. Vel. Jankovića hočejo preprečiti to posojilo in žele, da se sklene drugo, pri katerem bi bili tudi oni interresirani. S to zadevo se spravlja v zvezo tudi kampanja v Ameriki, ki ogroža vsa jugoslovanska posojila.

AKCIJA PROTI BOLGARIJI.

Belgrad, 5. julija. (Izvirno) Na bolgarsko mejo sta odposlana dva pehotna polka in trije oklopni avtomobili. Vlada je že pripravila noto, ki naj se odpošlje veslesilam glede vpada Bolgarov na naše ozemlje. Vse vesti o delni mobilizaciji v Jugoslaviji, ki so se razširile te dni, so neresnične in tendenciozne.

JALOVE EVROPSKE KONFERENCE.

Haag, 5. julija. (Izv.) Neruski delegati so včeraj predložili, odgovarjajoč kreditnim zahtevam Rusov, seznam vseh terjatev s strani državljanov svojih dežel napram Rusiji. Terjatve francoske delegacije same znašajo deset milijard, Rusi so bili pozvani, naj se natančno izjavijo o tem, kako si predstavljajo vzpostavitev kupon-skih plačil. Izrazili so se, da ne prevzemajo nobenih obveznosti glede odgovora na to vprašanje. Litvinov si je izgovoril pridržke glede odgovora na vprašanja, katera je stavila ruski delegaciji podkomisija za zasebno lastnino. Iz poudarjanja nesporazumljenja v mišljenju med rusko delegacijo in delegacijami drugih držav, je bilo tu včeraj opažati vtis, da se bliža konferenca krizi.

REPARACIJE NEMČIJE IN NATURA.

Pariz, 5. julija. (Izv.) Zastopnik Francije v reparacijski komisiji Louis Dubois je pristal na temeljno načelo nemškega sodelovanja za javna dela, ki jih je bil sklenil ministrski svet na svoji včerajšnji seji. Dal pa je vedeti, da bi bilo morda bolje, misliti na več posameznih podjetij, kakor delati na izvedbo prevelikega delovnega programa. Francoski industriji bodo pri dobavljanju gradiva udeleženi s 30%. Za ureditev mezd bo treba z nemške strani dobaviti 2600 milijonov frankov, kakor tudi staviti na razpolago 12.000 delavcev, in sicer deset let. Interministerialna komisija, ki je izdelala načrt, je tudi že določila delovne pogoje za nemške delavce. Dela se bodo vršila pod poveljstvom nemških inženirjev. Nemški podjetniki bodo imeli nalogo nadzorovati svoje osebe.

ANGLEŠKA DELAVSKA STRANKA ZA REVIZIJO VERZAJSKJE POGODBE.

London, 5. julija. (Izv.) Letna konferenca narod. zveze železničarjev je sprejela sklep, v katerem se vlada nujno pozivlja, naj takoj nastopi za izpremembo verzajske mirovne pogodbe, ki je očitno nezakrivila usodepolno brezposelnost. Tajnik zveze, član parlamenta Thomas, je kritiziral francosko politiko napram Nemčiji, ker opogumlja oba sovražnika sedanje nemške vlade, to je komuniste in militariste.

NOV BENEDIKTINSKI OPAT.

Gradec, 5. julija. (Izv.) Za opata benediktinskega samostana v Sankt Lambrechtu je bil danes izvoljen župnik v Seewiesnu pater Viljem Zöhrer.

ZAŠČITA NEMSKE REPUBLIKE.

Berlin, 5. julija. (Izv.) Državni zbor je začel danes debato o zakonskem načrtu glede zaščite republike v zvezi z razpravo o zakonu o amnestiji in štirih interpelacijah proti obstoju samoobrambnih organizacij, proti protirepublikanskim manifestacijam pristašev stare vojske itd. Minister za no-

tranje stvari je s povdarkom naglašal, da se da sicer govoriti o podrobnostih metod, da pa vlada stoji in pade s to svojo akcijo. Država je v nevarnosti, zaradi tega mora vsakdo storiti svojo dolžnost. (Ploskanje.)

RESNA BOBOLEOST LJENINA.

Pariz, 5. julija. (Izv.) »Temps« javlja iz Helsingsfors: Iz dobljenih informacij je razvidno, da se je bolezen Ljeninova nenadoma zelo poslabšala. Dne 1. julija zvečer je bila seja osrednjega odbora boljševiške stranke. Za primer Ljeninove smrti računajo, da se bo sovjetska vlada preobrazila in da pride na vodilnih mestih do precejšnjih izprememb.

Riga, 5. julija. (Izv.) Znani nemški zdravnik in raziskovalec dr. Forster izjavlja, da je Ljenin obolel za hrbenično jetiko v drugem stadiju.

ROVARJENJE RUSKIH MONARHI-STOV.

London, 5. julija. (Izv.) »Daily Mail« javlja iz Haaga: Policija je odkrila zaroto zoper Litvinova. Petnajst ruskih monarhistov, ki so prišli v Holandijo s pomočjo ponarejenih potnih listov, je bilo izgnanih. (Kdaj bodo izgnani iz Jugoslavije?)

GLAD V RUSIJI.

Pariz, 5. julija. (Izvirno) Po uradni ugotovitvi je glad v Rusiji zahteval 10 milijonov žrtev.

TUDI JAPONSKA ZNIŽA ARMADO.

Tokio, 5. jul. (Izv.) Glasom načrta vojnega ministra, ki ga je odobrila vlada, se število japonske vojske zniža za 50.000 mož.

Politične novice.

† »Tisk je svoboden«. Včeraj je policija naš list konfiscirala. Zakaj, tega nam še po preteku 24 ur ni imela časa sporočiti. Pač pa smo privatnim potom izvedeli, da smo zaplenjeni zaradi članka o razmerah v Makedoniji in sicer po nekem plesnjivem avstrijskem paragrafu po nalogu jugoslovanskega državnega pravdnika v Ljubljani. Da naše državno pravdnštvo uporablja paragrafe izza časa Franca Jožefa, si ne moremo drugače razlagati, kakor iz neizkoreninljivih srčnih simpatij naših državnih pravdnikov do nepozabnega Polzei- in Prügelaata Avstrije, v katerem so bili vzgojeni. Zato nihče ne more zahtevati, da bi si osvojili določil vidovdanske ustave, ki je kljub svoji reakcionarnosti za te častiljive gospode še vedno preveč svobodnjaška. Ta ustava pravi v členu 142., da z dnem svojega razglasenja v »Službenih Novinah« prestatenejo veljati vsi pravni predpisi, ki bi ji nasprotovali. Tisti plesnivi avstrijski paragraf, na katerega se baje naš državni pravdnik pri svoji konfiskaciji sklicuje, pa očitno nasprotuje členu 13. vidovdanske ustave. Kajti ta člen odpravlja vsako cenzuro, rekoč, da se »cenzura sme ustanoviti samo ob času vojne ali mobilizacije«, sicer pa je tisk svoboden. Pa tudi za časa vojne ali mobilizacije se sme cenzura nanašati po tem členu samo na 1. žalitve vladarja, 2. izemskih vladarjev, 3. narodne skupščine, 4) pozivljanje k nasilni izspremembi ustave ali državnih zakonov in 5. težko žalitev javne morale. Mi pa živimo zdaj hvalabogu v mirnem času in se tudi nismo s svojim člankom o Makedoniji pregrešili zoper nobeno izmed navedenih 5 točk, veljavnih za vojne razmere, v katerih se za enkrat ne nahajamo. Sicer bi se v avstrijske paragrafe in patente zaljubljeni gospod državni pravdnik mogel sklicevati na člen 138. ustave, ki velja kot »prehodno določilo«, in se sme res razlagati ali tako, da so se gospodje ustavotvorci sami ustrašili člena 13. in ga zato v vstavkom člena 138. zopet spravili vsaj deloma ob veljavo, ali pa tako — kar je še bolj verjetno — da so bili pri 138. členu že tako sladkega vidovdanskega navdušenja polni, da so na člen 13. popolnoma pozabili. Saj so tudi v enem paragrafu kralju priznali prerogativo pomnoženja, v drugem pa mu vsako pravico sploh vzeli, ker nima noben njegov korak javnega značaja veljave, če vlada z njim ne soglaša. Ako se je krpučnikom ustave kaj takega primerilo pri kralju, koliko bolj pri tisku! V tem členu 138. pravijo torej naši ustavni flikšnajderji, da se sme prepovedati izhajanje takih reči, ki 1. izzivajo k mrznju do države kot celote, 2. verskemu ali plemenskem razdor, 3. revoluciji, ako se to iz sestavka očitno vidi. Opisujoč režim v Makedoniji, nismo zagrešili niti enega izmed navedenih treh zločinov. Niti § 13 niti § 138 namreč ne prepovedujeta, da ne bi smeli n. pr. reči, da je Čiča Panta, ako bi bil na primer slučajno šef vlade, falot, če bi se nam po njegovih dejanjih zdelo, da je res falot in da kot šef režima uganja falotarije. Se menj pa prepovedujeta oba paragrafa, da ne bi smeli Čiče Pantovim uradnikom reči, da so tolovaji, ako bi tolovajstva res uganjali. Kajti, ako bi dali požgati kakšno hišo ali ubiti posestnika ali če bi se potem njegovega posestva polastili, se bi to ne moglo imenovati drugače nego tolovajstvo, naj bi

dice, zato hočemo o stvari spregovoriti tudi svojo besedo, predno bo prepozno. Politiki »stručnjakov« ne zaupamo več.

g Sejmi v Srbiji. V zakonskem predlogu o proračunskih dvanajstih je stal tudi dostavek, da se zopet uvedejo živinski sejmi v Srbiji. Predlog sam ni nič nenavadnega, zanimivo pa je utemeljevanje predloga od strani gosp. ministra: »Gospodarsko življenje v Srbiji je vzpostavljeno in toliko krepko, da ljudstvo po pravici čuti potrebo po sejmih in za večjo konkurenco. Po vseh iz notranjosti Srbije dohajajočih poročilih je v Srbiji zlasti živinoreja burno napredovala.« — Tako je govoril g. trgovinski minister. Radovedni smo, kdaj bo izpregovoril g. finančni minister svojo odločilno besedo tudi glede rednega plačevanja davka v Srbiji. Kjer je gospodarsko življenje vzpostavljeno, tam se ne da večno govoriti o »uničenju« deželi, ampak je treba začeti misliti tudi na plačevanje onih prispevkov, ki jih rabi država.

g Zltn trg. Cene žitu so bile v Vojvodini zadnje dni sledeče: pšenica 15.20 K, koruza 12.80 kron, pšenična moka (št. 0) 22.00 K. — Tendence slabša.

g Pšenična valuta. V mestecu Orosháza so sklenili zgraditi malo železnico. Ker pa se z naložbo mažarsko valuto po mislih ustanoviteljev ne da nič napraviti, so akcionarji sklenili, da znašaj osnovna cena ene akcije meterski stol pšenice. Če bi bili sklenili, naj znaša vrednost akcije neko gotovo svoto v zlatu namesto v papirju, bi bili dosegli isti učinek.

BORZE.

Curih, 5. julija. (Izv.) Berlin 1.205, Newyork 524.25, London 23.33, Pariz 43.15, Milan 24.05, Praga 10.10, Budimpešta 0.45, Zagreb 1.60, Bukarešta 3.40, Varšava 0.11, Dunaj 0.025, avstr. krone 0.0275.

Berlin, 5. julija. (Izv.) Dunaj 1.955, Budimpešta 36.75, Milan 1970, Praga 832.95, Pariz 3543.05, London 1892.60, Newyork 425.96, Curih 8289.60.

Praga, 5. julija. (Izv.) Dunaj 0.21375, Berlin 11.85, Rim 237.50, Budimpešta 4.275, Pariz 422, London 229.25, Newyork 51.75, Curih 895.50, avstr. krone 0.235, ital. lire 234.50.

Ljubljanske novice.

Ij Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov bo imelo v nedeljo, dne 9. t. m. na Rožniku sv. mašo, h kateri vabi vse svoje člane in prijatelje. Pri sv. maši bo pel društveni pevski zbor. Pričetek je točno ob 7. uri.

Ij Kopalni vlak. V petek 7. t. m. prične voziti poseben vlak v Laze in sicer bo odhajal z glavnega kolodvora ob 14. uri 18 minut. Odhod iz Laz ob 18. uri 40 minut. Vozne cene za sem in tja za tretji razred 3 Din in za drugi razred 6 Din.

Ij Izgubil je v torek popoldne od kavarne Evropa do Černetove vile v Linhartovi ulici zlat gumb z monogramom I. M. Pošten najditelj se naproša, da ga odda Dunajska cesta št. 9 dvorišče g. Tomažinu.

Ij Novo zanimivost je dobila Ljubljana s projektopom, ki ga izvajajo podjetje Saturn (gosp. Fjodor Leonov) na Aleksandrovi cesti nasproti Jadranske banke vsak dan v večernih urah. V začetku je bilo videti samo oglašje ljubljanskih in drugih tvrdk, sedaj pa se zbirajo vsak večer gruč radovednežev pred jako ličnimi izdelanimi skiptičnimi slikami naših najlepših letovišč in planinskih točk. Tu vidimo naše vedno lepo blejsko jezero s kraljevo rezidenco Suvobor, divjeromantično Bohinjsko jezero, prijazno kopališče Rogoško Slatino, Ljubljano, Mojstrano, Kamniško Bistrico, drzne vrhove Grintovca, Triglavca itd. Vsekakor jako srečna misel tujske prometne reklame.

Ij Policijska kronika. Med opoldanskim odmorom je bilo vlomljeno 4. t. m. v prodajalno konsumnega društva na Dunajski cesti. Vlomilec je odprl zaklenjena vrata z navadnim ključem in odnesel 5070 kron 80 vin. — Dne 4. t. m. ob pol 15. uri so se vzele saje v dimniku enonadstropne lope na Kodeljevem, v kateri stanuje 8 strank. Stranke so same pogasile ogenj. — Josipu Moletu na Ižanski cesti št. 9 je bila ukradena moška obleka, vredna 2000 kron. — Justin Roje na Selu je bila ukradena pred njenim stanovanjem posrebrana ženska ročna torbica, v kateri je bilo 150 Din. Tatvina je bila izvedena med časom, ko je Rojčeva odšla k oknu po ključ in je za hip položila torbico na tla. — Na glavnem kolodvoru je bila od novozgrajenega voza odrezana kavčugova cev zračne zavore.

Darujte za gladojoče v Rusiji!

Prosveta.

pr. Pregled na 50 letno delo Novosadskega Srb. Nar. gledališča. Prošlo leto je poteklo 50 let odkar je bilo ustanovljeno »Srb. Narodno pozorišče«, katero je najbolj poznano pod imenom »Novosadsko pozorišče«. Pri tej priliki je izdalo društvo za »Srb. Narodno pozorišče« spomenico, katera pa žal ni odgovarjala svoji nameni, bodisi o poteku razvoja gori imenovanega, kakor tudi manjka v njej vidnega izraza o delu igralcev, kateri so z požrtovalnostjo in samozatajevanjem največ pripomogli in imajo brezdvomno največje zasluge za razvoj in procvit te narodne kulturne ustanove. Udruženje gledaliških igralcev kraljevine SHS. je na svoji glavni skupščini lanskega leta soglasno sklenilo, da se pobriga za drugo, stvarno in objektivno napisano spomenico, ter je naprosilo gosp. prof. Jovana Grčića, da napiše zgodovino Novosadskega Narodnega pozorišča ozirajoč se na njegova važna in markantna življenjska pojave, ter da črta delo in zasluge članov »Novosadske Srbije Nar. gled. družbe«. Gospod prof. Grčić se je pozivu »Udruženja« radevolje odzval, ter napisal spomenico pod gornjim naslovom. Nova spomenica je že v tisku in izide koncem tega meseca. Cena 10 Din. Radi velikih stroškov bo naklada za začetek 1000 izvodov. Pozivljamo vse prijatelje gledališke umetnosti, da se za to lepo delo zavzamejo, narobe in priporoči v svojih krogih, kajti le od odziva naročnikov je odvisno, ako se naklada poveča ali ne. Ker spomenica temeljito opisuje razvoj enega najstarejšega zavoda, katerega delo je epohalno za naš nacionalni napredek, menimo, da ne sme te knjige, bogate vsebine, manjkati ne v eni knjižnici. Naročila in predplačila sprejema »Centralni odbor« v Belgradu (pozorišče) in »Mestni odbor« v Ljubljani (gledališče). — Udruženje gledaliških igralcev Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Cerkveni vestnik.

c Nočnim častivcem presv. Rešnjega Telesa se naznarija, da je danes zvečer celonočno češčenje sv. zakramenta. Moli se iz male knjižice: Ura molitve v počestčenje sv. ran in predrage krvi našega Gosp. Jezusa Kristusa. Vljudno vabimo vse može in mladeniče, obilne udeležbe.

c Novi nuncij v Belgradu. Novi nuncij nadškof magr. Pellegrinetti se je odpeljal dne 3. t. m. iz Rima ter hoče na praznik sv. Cirila in Metoda nastopiti svojo službo v Belgradu. Pozneje namerava obiskati posamezne jugoslovanske školije in pride tudi v Ljubljano. Sv. brata Ciril in Metod naj ga spremljata na njegovem apostolskem potovanju in delovanju v blagor krščanske kulture

med Slovani, da si ohranijo dediščino sv. slovan-
skih apostolov.

c »Magister teologije«. Na gregorianski uni-
verzi v Rimu se je ustanovil dvoletni kurz za
bodoče profesorje dogmatične vede. Pravkar se je
dovršilo šele drugo leto. Te dni je papež Pij XI.
potrdil učni red. Slušaitelji morajo že imeti do-
ktorat teologije. Po prebitih izpitih in po dovr-
šenih javnih nastopih, v katerih morajo pokazati,
da znajo samostojno znanstveno raziskovati in pre-
davati, dobijo naslov »magister teologije«. Te dni
je postal tak magister teologije dr. Landgraf, ki
je pri svojem javnem nastopu citiral tudi »Bogo-
slovni Vestnik« v Ljubljani. Vodja tega magiste-
rija je francoski jezuit D'Herbigny, strokovnjak
tudi v slovansko-vzhodnih vprašanjih.

Orlovski vestnik.

— »Orel« pri D. M. v Polju vabi k pro-
slavi petnajstletnice svojega obstoja, ki bo
v nedeljo, dne 9. julija 1922 pri D. M. v Polju.
Vspored: 1. ob 9. uri sv. maša v župni cerkvi,
2. ob 2. uri sprejem gostov, 3. ob 3. uri popol-
danska služba božja, 4. ob 4. uri javna telo-
vadbna na vrtu Ljudskega doma in 5. velika
vrtina veselica. Pri celi prireditvi svira godba
na pihala.

Orlovski tabor velikaškega orlovskega
okrožja se vrši v nedeljo, dne 16. julija v St. Jurju
pri Grosupljem s sledečim sporedom: Ob 1. uri
popoldne sprejem gostov na kolodvoru v Grosup-
ljem, na to litanije v St. Jurju, po litanijah javna
telovadbna in veselica. Med prireditvijo igra orlov-
ska godba iz Skočjana pri Turjaku.

»Orli« št. 9. in 10. izide te dni. Zakasnitev
so zakrivilo silno neljube ovire v tiskarni. —
Uredništvo in upravnishvo »Orli« se je preso-
lilo iz Kamnika v Ljubljano, Ljudski dom. Tja naj
se pošiljajo nadalje vsi dopisi glede »Orli«.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 306 m n. a. v. št.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psizom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
4. 7. 21 h	738.4	21	1.2	jasno	
5. 7. 7 h	738.7	18.4	1.1	jasno s. z.	0
5. 7. 14 h	737.7	25	3.3	jasno s. z.	

Dekle z dežele iščem za boljše
trgovsko hišo v pomoč ku-
harici in k mali deklici. Naslov pove
uprava SLOVENCA pod štev. 2699.

Plavalne pasove
iz plutovine izdeluje tovarna za-
maškov JELACIN & Co., Ljub-
ljana. 2423

Prodajam posteljo za 2 osebi,
dobro ohran-
jeno, z vzmetom. Naslov pove uprav-
ništvo SLOVENCA pod štev. 2681.

Sprejem vajenca
v trgovino z mešaním blagom na deželo,
prednost imajo sirote brez staršev, s
celo oskrbo. Vstop lahko takoj. Ponud-
be na upravo lista pod: »Priden in po-
šten štev. 2669.«

CEMENT la splitski, Portland
dobavlja vsako po-
ljubno vagonsko količino tvrdka STAN-
KO ŽARGI & Co., Ljubljana, Marti-
nova cesta št. 15. 2646

SLUŽKINJO za vse hišne posle
sprejemam takoj. Za-
četnice imajo prednost. — Naslov pri
upravi SLOVENCA pod št. 2687.

Iščem svetlo, lepo opremljeno
SOBICO za 15. avgust. Cenjene
ponudbe na upravni-
štvo »Slovenca« pod »Dober plačnik«.

SLUŽBO za stalno išče
DIPLOMIRANA BABICA
z dobrimi spričevali, najraje v kakem
večjem trgu na deželi. Gre tudi v ino-
zemstvo. Ponudbe na upravništvo SLO-
VENCA pod »Diplomirana babica«.

PRODAJALKO,
izurjeno v špecerijski stroki sprejme-
mo v večjo trgovino v Ljubljani. Oskr-
ba v hiši. Ponudbe na upravništvo
»SLOVENCA« pod »Prodajalka« 2694.

Sprejem kompanjona
za dobro trgovino in mlin.
vpeljan
Kapital 500.000 kron ali primerna kav-
cija. — Ponudbe pod: »MLIN« na
upravnishvo SLOVENCA.

Sprejme se za event. takojšnji nastop:
Nadpaznik za dnevni kop (Tagbau)
in jamo, absoluten sred-
nje rudarske šole, z večletno prakso in
dobrimi spričevali.

Samostojni računovodja
vešč natančnega in zanesljivega vodstva
izplačilnih ter šitnih knjig in sem spa-
dajočih drugih računov pri obratov. itd.
pri jamskem lesu, žagi in pri
konjih (hlevu) z večletno
praksom. — Ponudbe z natančno detail-
iranimi zahtevami je poslati na:
Šentjanski prometokop, KRMELJ, Dol.

Za daljšo dobo let oddam v najem
dobro idočo
GOSTILNO
v prometnem kraju na deželi v bližini
Kamnika. V popolno renovirani hiši je
ves gostilniški inventar na razpolago.
Poleg gostilne se odda na željo tudi
8 orlov njiiv in travnikov reflektantu
v pomoč. Ugodna pozicija za mesarja
ali lesnega trgovca. Vprašali je na
upravo lista pod zaprto kuverto pod
štev. 2696 in je za odgovor priložili
znamko za 10 K.

Sposoben potnik

kateri ima veselje tudi v pisarni delati,
dobi mesto v veletrgovini z vinom v
Mariboru. Prosilci, ki so večji nemškega
in slovenskega jezika, naj pošljejo svoje
ponudbe pod »Sposoben 2614« na uprav-
ništvo tega lista.

Blago za prevleko divanov in dru-
zega pohištva v veliki izbiri,
dalje različno platno in jute
za tapetnike, sedlarje i. t. d. priporoča
tvrdka **A. & E. Skaberné, Ljubljana**
Mestni trg 10.

Jugoslovanska tovarna
»TRIBUNA«

Ljubljana, Karlovska cesta 4. Zvonarska
ulica 1 — priporoča stroške vozičkov in
dvokolesa raznih modelov. Sprejemajo se
tudi popravila. Prodajalna: Stari trg 28.

Vžigalna vrvica
(Zündschnur), najceneje pri uvoz-
ni tvrdki L. Razboršek, Šmartno-
Litija. 2632

3 prirojevalce,
izvežbane, prvovrstne, trezne mo-
či sprejemmo. Ponudbe na pisar-
no: Konfekcijska tovarna »Franc«
Ljubljana, Emonska cesta 8. Isto-
tam oddamo zanesljivim krojačem
proti kavciji **DELO NA DOM.**
Spretni, zanesljivi in trezni delav-
ci se pa sprejmejo v tovarno. 2561

Пажба! Нутрици, пролазнички и страници
„ГРАНД ХОТЕЛ ПЕТРОГРАД“
(преко од железничке станице) — Вилсонов трг бр. 115, Петроград. — Телефон бр. 22—13.
Отворен је 5. јуна ов. год. Хотел је модерно уређен, снабдевен са 120 соба еле-
гантно меблираних, у свакој соби уредена је топла и хладна вода. Хотел рас-
полаже са купатилама, салонима, сенаремом и свим комфортном са својим парним
грејањем и електричним осветлењем. Ресторан и кафе су снабдевени изврним
јелом и пићем, првокласна кујна француска и оријент. — Цене солидне. —
Услуга брза и тачна
Дирекција хотела.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:
(Objava 4 Din.)

FOTO-LITOGRAFSKA DELA:
po najmodernejšem načinu in zmernih
cenah. Jugoslav. tiskarna v Ljubljani.

FOTOGRAFSKI ATELJE:
Grabiec Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

GRADBENO PODJETJE IN TEHNIKA
PISARNA:
Ing. Alojz Hrovat in ing. Albin Černe,
Ljubljana, Krekov trg št. 10/L.

GRAMOFON. PLOŠČE
in posamezni deli. A. Rasberger,
Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ILIRIJA. LESNA TRGOVSKA IN
INDUSTRIJALNA DRUŽBA
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI:
Produktivna zadruga kleparjev, inštala-
terjev, kotlarjev in krovec v Ljubljani,
Kolodvorska ulica št. 28.

Korn T., Poljanska cesta št. 8.
Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13.

KLISEJE:
za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike
in vrste tiska, Jugoslovanska tiskarna
v Ljubljani.

KNJIGARNE:
Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

KONFEKCIJA.
J. Maček, Aleksandrova cesta 3.

MEHANIČNA DELAVNICA za pla. stroje:
Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

»OREL« POTREBŠČINE IN KLOBUKI:
Kunovar Ivan, Stari trg št. 10.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreyer nasl. Jakob Kavčič, Gra-
dišče št. 5.

Kočijaža (voznika)
zanesljivega, oženjenega in izprašanega
kurjača sprejme KOLINSKA TO-
VARNA v Ljubljani. Za
kočijaža je stanovanje, razsvetljava in
kurjava v tovarni. 2686

Corrispondenza - Lezioni
ITALIANO FRANÇAIS
Leçons - Correspondence
Prijava pod šifro »LEZIONI« na uprav-
ništvo »SLOVENCA«. 2692

Zahvala.

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo na-
šega ljubega, skrbnega soproga in očeta

Jakoba Jesih

smo prejeli toliko dokazov in izrazov iskrenega sočustvo-
vanja, da nam je nemogoče se vsem pismeno zahvaliti. Sprej-
mite zato vsi, ki ste nas tolažili, posebno pa »Splošna obrtna
zadruga v Zagorju«, našo najlepšo zahvalo.

Loke - Zagorje ob Savi, dne 5. julija 1922.

Rodbina JESIH.

Sezonska trgovina delikates in zajutrkovalnica

se proda v največjem letovišču Slovenije z obsežnim trgovskim in gostilničar-
skim inventarjem ter večjo zalogo korenitega blaga. Potreben kapital 300.000 K.
— Ponudbe je nasloviti pod šifro: »DELIKATESNA TRGOVINA« na anončno
družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, I. nadstr.

Br. 24.373/Vl. 1922.

2683

Razpis natečaja.

Prodaja starega brzojavnega in telefonskega gradiva.

Poštno in brzojavno ravnanje v Ljubljani ima napredaj večje količine
starega brzojavnega in telefonskega gradiva, in sicer:

- 1600 dvojnih kljukastih nosilcev, ogrskega vzorca E.
- 215 enojnih kljukastih nosilcev, ogrskega vzorca E.
- 2900 krivih natičev B, ki so bili pobrani iz nemških prečiščilnic.
- 119 prečnikov D, nemškega vzorca.
- 3160 kljukastih nosilcev, ogrskega vzorca D.
- 170 kljukastih nosilcev, ogrskega vzorca C.
- 6400 steklenih izolatorjev B.
- 114 praznih kobelskih vreten.
- 179 prevodnih omaric za električne vode.
- 200 železnih nosilcev E z izolatorji
- 1 voz.
- 2586 kg 5 mm debele železne zarjavele žice.

Kdor želi natančnejših pojasnil in podatkov o tej stvari, naj blagovoli po-
vprašati v brzojavnem skladišču Sv. Jakoba trg 3 (Virantova hiša), na dvorišču.

V Ljubljani, dne 27. junija 1922.

Najboljši škrlj jugoslovanskega proizvoda

„SALONIT“

izdelan iz znanega cementa znamke SALONA od tvrdke SPLIT, dion. društvo za
cement portland. — Najboljše in najcenejše sredstvo za pokrivanje streh.

Glavna zaloga: **OBNOVA** gradbena družba z o. z. v Ljubljani.